Canvi de sentit

JORDI CASTELLET I SALA
649 284 074
Teòleg, escriptor, professor i conferenciant

Un sínode per l'esperança ha endegat el bisbe de Vic amb l'inici de curs present; una assemblea general, encetada amb una celebració multitudinària a la catedral de Vic de la qual el més gran mèrit ha estat reunir tanta gent, força diversa i arribada una mica de per tot arreu de la diòcesa vigatana: des del Pirineu fronterer, passant per la conca del Ter, recorrent el Llobregat fins a ben entrat el centre de Catalunya a Igualada.

L'Església viu i treballa enmig de la seva societat, un medi sempre canviant, més ara, en un autèntic canvi d'època, on sembla força evidentment que la presència institucional minva, mentre s'han de cercar noves vies d'expressió i de comunicació de l'Evangeli de Jesús de Natzaret, que aquest és el seu veritable objectiu. El papa Francesc ho diu i ho rediu contínuament, que cal anar als llindars de la societat i a les fronteres de la cultura, per tal d'inserir-hi el do de la fe, en un món que es continua debatent entre el progrés dels pobles i les grans diferències socials, tan a l'interior dels estats, com entre les nacions de tot el món, entre el nord i el sud, entre l'est i l'oest.

No és en va dir que s'experimenten especialment aquests contrastos, sovint d'una forma cruenta: la guerra d'Ucraïna significa un eix de tensió entre l'est i l'oest, precisament; la immigració salvatge de sota el Mediterrani cap a Europa l'acabem acollint als nostres pobles i ciutats, no sense dificultats; la important presència de capellans estrangers per a gestionar les parròquies testifica que alguna cosa profunda passa en les comunitats cristianes, que no apareguin noves vocacions. Però serà en barris i pobles on més se sentirà aquesta descompensació: entre ciutadans i persones acabades d'arribar, entre gent benestant i treballadors pobres.

En la recent celebrada missa de festa major al barri del Remei de Vic, hi havia més africans al presbiteri que no pas entre el poble fidel, quan al carrer, el que abunden són precisament els estrangers. Ara mateix, estem tots pendents de les eleccions a Itàlia, on sembla que l'extrema dreta arrasarà, proposant mesures antiliberals en relació a l'avortament. Diu aquí Giorgia Meloni (1977), dels *Fratelli d'Italia*: «s'està duent a terme un procés de substitució socia. Hi ha barris on ja no hi ha italians i en canvi s'omple d'estrangers», necessaris per a cobrir infinitud de llocs de treball, per als quals ja no hi ha mà d'obra del país. El dret a l'avortament delma la població autòctona i crea espai perquè vinguin nous habitants de l'altre costat del mar o del planeta, directament.

Els europeus potser s'han deixat seduir per una vida de comfort i de progrés infinit; en molts casos negant les noves oportunitats a la vida i així la població es va reemplaçant, l'argument està a punt per al creixement dels extremismes, sense remei; per molt que sigui de forma civilitzada, diguem-ne.

La paraula és canvi, amb l'adaptació a aquest canvi. En una entrevista al professor txec Tomás Halík (1948), aquest s'expressava en el sentit de la transformació de la missió de l'Església. De fet, cal reconèixer-ho, la instància d'aportació de sentit a la societat o bé la desenvolupa una instància com l'Església o no serà ningú més qui ho farà. Si més amunt parlava d'avortament, cal citar ara el suïcidi, que afecta transversalment les famílies: sis-centes persones s'han tret la vida a Catalunya l'últim any i el doble més ho han intentat. ¿Què és aquest fenomen sinó un crit, una protesta i un clam contra el sense sentit d'una vida promesa com a còmoda, comfortable, exitosa, jove, amb diners i salut, quan de fet no és així?

Diu Halík: «En un temps en què la retòrica, els símbols i les emocions de la religió es fan servir com a armes en les guerres culturals, cal mobilitzar el poder pacífic i guaridor de la fe. La societat pluralista i multicultural d'avui i de demà s'enfronta a una tria: xoc de civilitzacions o *civitas oecumenica*. Amb la mera tolerància, en el sentit de contenció i indiferència recíproca no n'hi ha prou. Cal que ens ensenyem mútuament una forma contemplativa d'abordar els esdeveniments del món i de la nostra vida, trobant Déu en totes les coses, exercitant l'art del discerniment espiritual d'Ignasi de Loiola i molts d'altres.»

I continua: «Si l'Església catòlica ha de ser veritablement catòlica -això és universal, diversa, representativa de la totalitat de la població- ha d'acabar el gir començat en la modernitat amb el Concili Vaticà II: el gir del catolicisme a la catolicitat.» I s'entén que l'Església ha de continuar sent el que és i no una secta tancada en si mateixa, que cerqui tan sols el benestar dels seus integrants, el lloc secret, comfortable i segur on la petita comunitat es trobi amb ella mateixa. Cal servir-se de les estructures territorials per arribar als extrems de la societat, desenvolupant la seva missió enmig del món, amb l'aportació de sentit que li és pròpia. Aquí sí que un sínode tindrà raó de ser, en la mesura que vulgui respondre a les necessitats del món i no tant de la pròpia supervivència.